

คำกิเลส

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะ ธรรมะเป็นสัจธรรม สัจธรรมเข้ากับสัจจะความจริง สัจจะความจริงคือจิตของเรา จิตของเรานะเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะ สิ่งทีเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะเพราะมันมีอวิชชาครอบหัวใจไว้ อวิชชาคือพญามารครอบหัวใจให้เวียนเกิดเวียนตายไปในวัฏฏะ

ฉะนั้น เรามีสัจจะความจริงในหัวใจ แต่มันโดนพญามารครอบงำไว้ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างสมบุญญาธิการมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมา แล้วมาค้นคว้าพยายามทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป จึงมีสัจธรรมอันนี้ไว้ให้เราศึกษาไง

เราเป็นคนมีอำนาจวาสนา เกิดมาในวัฏฏะ เห็นใหม่ เกิดมาเป็นมนุษย์เหมือนกัน โลกเขาหลงใหล เขาต้องการความสำเร็จของเขาด้วยความรู้สึกนึกคิดของสังคมของโลกเขา เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราเสียสละสิ่งนั้นมา เราเสียสละสิ่งที่เป็นโลกๆ มา เพราะโลกผลัดกันชม สมบัติผลัดกันชม สมบัตินั้นเป็นสมบัติสาธารณะ ใครมีอำนาจวาสนา ใครมีความสามารถก็ได้สมบัตินั้นไปครอบครอง แต่ครอบครองด้วยสมมุติ ด้วยสิทธิทางโลก แต่ไม่ได้ครอบครองตามความเป็นจริง

เราเห็นภัยในวัฏสงสารเราถึงมาบวชเป็นพระเป็นเจ้ากัณ การบวชเป็นพระเป็นเจ้าเพราะเราเห็นภัยในวัฏสงสารเราถึงมาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระ เห็นใหม่ เป็นสาวก สาวกะ สาวก สาวกะ เป็นสมณทนายท สิ่งที่เป็นทนายทโดยธรรม ทนายทโดยธรรม เห็นใหม่ เวลาเราเกิดมาในครอบครัว

ของเรา เราเกิดมาโดยสายเลือด เราจะมีสิทธิรับมรดกตกทอดจากพ่อจากแม่ สิ่งที่ได้จากพ่อแม่ ทำสิ่งใดไว้จะเป็นมรดกตกทอดของเรา

เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราได้เสียสละทางโลกไว้ แล้วเรามาบวชพระ บวชพระมาเป็น ศากยบุตรพุทธชิโนรส เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะเป็นธรรมทายาท เราเป็นธรรมทายาทเราต้องประพฤติปฏิบัติธรรมของเรา ถ้าเราประพฤติปฏิบัติธรรมของเรา เห็นไหม ธรรมะจะเกิดขึ้นมาด้วยสติด้วยปัญญาของเรา

ทางโลกเขาจะประสบความสำเร็จของเขา เขาต้องมีหน้าที่การงานของเขาเพื่อหาผลประโยชน์ของเขา เพื่อหาความมั่นคงในชีวิตของเขา เขาต้องมีสติ เขาต้องมีปัญญา เขาต้องมีวิชาชีพของเขา เขาถึงประกอบสัมมาอาชีพะของเขา

เราเป็นศาสนทายาท เราจะประพฤติปฏิบัติธรรม เราต้องมีสติ เราต้องมีสมาธิ เราต้องมีปัญญาของเรา ถ้าเรามีสติ สมาธิ มีปัญญาของเรามันจะเกิดมาจากไหน ถ้าเราไม่ได้ศึกษาค้นคว้าของเราขึ้นมา เราบอกว่าเราศึกษามาแล้วทางโลก เราศึกษามาจนเรามีความรู้ เรามีวุฒิภาวะต่างๆ พร้อมทั้งเราจะดำรงชีวิตทางโลกได้ ทำไมเราจะไม่มีความรู้ ความรู้แบบนี้เป็นความรู้ทางวิชาชีพ เป็นความรู้ของโลก ความรู้ที่เราเอามาใช้กันเป็นหน้าที่การงานของเรา แต่กิเลส เวลากิเลสในทางโลกเขา คนที่มีกิเลสหนาเขาก็ใช้วิชาชีพของเขาเพื่อหาประโยชน์คดโกง เพื่อความมั่งมีศรีสุขของเขา

คนที่มีใจเป็นธรรมๆ เขามีวิชาชีพของเขา เขาเอ้ออาทรแก่หัวใจของสัตว์โลก เขาทำเพื่อประโยชน์กับโลกนะ เขาก็มีอาชีพของเขา เขาก็ดำรงชีวิตของเขาได้ แต่เขาก็ไม่เอาโรคเอาเปรียบสังคม เขาก็ทำให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข เขาก็เป็นคนดีของเขา

ความดีความชั่วทางโลก เห็นไหม ทั้งๆ ที่วิชาชีพเหมือนกัน ใช้เหมือนกัน แต่คนหนึ่งใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ใช้เพื่อสิ่งที่ได้ประโยชน์กับตัวเอง แต่คนคนหนึ่งใช้เพื่อดำรงชีวิตของเราด้วย ใช้เพื่อประโยชน์สังคมด้วย นั่นเป็นวิชาชีพทางโลก แล้วเราบอกเราไม่มีปัญญาได้อย่างไร เรามีปัญญาแล้ว ปัญญาอย่างนี้เราจะมาศึกษาธรรมะ เรามาปฏิบัติธรรมของเรา...นั่นเป็นปริยัติ นั่นคือศึกษามาเพื่อเป็นแผนที่เครื่องดำเนิน มันไม่ใช่เป็นความจริงของเราขึ้นมา

ถ้าเป็นความจริงของเราขึ้นมา เห็นใหม่ แม้แต่สติ สติทางโลกถ้าใครมีสติดี จะสมาธิสั้น สมาธิยาว การทำหน้าที่การงานของเขา เขาจะไต่ร่องในหน้าที่การงานของเขาด้วยความ ผิดพลาดของเขาน้อยลง แต่ถ้าเขาขาดสติ เขาทำอะไรด้วยความพลั้งเผลอของเขา ความผิดพลาด ของเขาจะมีมากขึ้น

ฉะนั้น สติทางโลกเขายังต้องมีความจำเป็นต้องใช้ แล้วสติทางธรรมละ สติทางธรรม เห็น ใหม่ ถ้าเรามีสติ เราจะทันความรู้สึกนึกคิดของเรา ความรู้สึกนึกคิดนี้มันจะมาหลอกล่อเราไม่ได้ มันจะมาหลอกหัวใจนี้ ให้หัวใจนี้เป็นเหยื่อของมัน แล้วพยายามลุดกระชากให้เรามีความรู้สึกนึก คิดเอาแต่พินแต่ไฟมาเผาตนเอง ถ้าเอาแต่พินแต่ไฟมาเผาตนเอง เห็นใหม่ นั่นละพญามาร มันครอบงำในหัวใจ มันมีฤทธิ์มีเดชในใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาเรายับยั้งมัน ยับยั้งมัน เราต้อง ใช้สติของเราเพื่อยับยั้ง ยับยั้งความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้

แต่เวลาความรู้เฉพาะหน้าละ ความรู้เฉพาะหน้า แม้แต่ลมหายใจในปัจจุบันนี้ ตากระทบ รูปสิ่งใด เราเดินทางอย่างไร นี่สิ่งที่จะกระทบกระเทือนของเราละ เราหลบหลีกของเราได้ สิ่งนี้ เป็นความรู้เฉพาะหน้า ถ้าความรู้เฉพาะหน้ามันก็อาศัยสติทางโลกนี้แหละ แต่ถ้าความรู้เฉพาะใจ ละ ถ้าความรู้เฉพาะใจ ถ้ามีสติปัญญา ความรู้สึกนึกคิดนี้มันจะไม่มีอำนาจเหนือใจนี้ มันจะลาก หัวใจนี้ไปไม่ได้ ถ้าลากหัวใจนี้ไปไม่ได้มันก็เป็นอุเบกขา มันก็วางเฉยของมัน วางเฉยของมันได้ ประโยชน์อะไรขึ้นมากับใจของเราละ

ถ้าวางเฉยของมัน เห็นใหม่ เราถึงใช้คำบริกรรมของเรา คำบริกรรมพุทโธ พุทโธ พุทโธให้ จิตมันละเอียดเข้าไป ถ้าจิตมันละเอียดเข้าไป มันวางเฉยแล้วมันก็หมักหมมใจของมันอยู่อย่างนั้น มันวางเฉยแล้วมันไม่สะอวดบริสุทธ์ขึ้นมา นี่ มันวางเฉยแล้วมันไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์กับมัน เห็นใหม่ เราถึงต้องมีคำบริกรรมของเรา พุทโธ พุทโธ พุทโธนี่กรอง กรองให้จิตใจมันละเอียดเข้า มา ถ้าจิตใจละเอียดเข้ามา สิ่งที่ว่าจิตละเอียดเข้ามา มันรู้มันเห็นอะไรของมันละ ถ้ามันรู้เห็นสิ่งใด เราจะมีความสุขของเรา

นี้ธรรมทายาทๆ มันจะเกิดมาจากไหนละ? เกิดมาจากการประพฤติปฏิบัติ เกิดมาจากมรรค ญาณในหัวใจ มันจะไม่เกิดขึ้นมาลอยๆ หรือก เราเกิดเป็นคนเรายังมีพ่อแม่เลย เพราะมีพ่อแม่ เราถึงเกิดมาเป็นมนุษย์ เห็นใหม่ เกิดมาเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา เจอพุทธศาสนา พบพุทธ

ศาสนา แต่ถ้าไม่สนใจในพุทธศาสนา พุทธศาสนาก็เป็นพุทธศาสนา เราก็เป็นเรา กิเลสก็เป็นกิเลส ในหัวใจเราอย่างนี้ เพราะมันไม่มีการชำระล้างกัน ไม่มีการทำความสะอาดในหัวใจของเรา

เกิดมาเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา แต่ไม่สนใจศาสนา ศาสนาก็อยู่อย่างนั้น ความทุกข์ในหัวใจของเรา ความบีบคั้นในหัวใจของเรานั้นก็อยู่อย่างนั้น ความล่งเลงสยในใจมันก็มีของมันอยู่ตลอดเวลา เห็นไหม แต่เราเกิดมาเป็นชาวพุทธพบพุทธศาสนา แล้วเราเห็นภัยในวัฏสงสาร เรามาบวชเป็นพระนะ บวชเป็นพระนี่เป็นทางกว้างขวาง บวชเป็นพระเพราะเรามีโอกาสภาวณา ๒๔ ชั่วโมง เห็นไหม ๒๔ ชั่วโมง ทุกวินาทีเราต้องตั้งสติของเรา ทุกวินาทีเราจะทำความสงบของใจของเรา ทุกวินาทีเราจะภาวณาของเรา

แม้แต่มีหน้าที่การงานต่อหน้าก็แล้วแต่ ถ้ามีหน้าที่การงาน ทำงานจนเป็นอัตโนมัติ ทำงานจนเป็นความเคยชินใจ ทำงานไปเราก็มืดสติสัมปชัญญะยับยั้งใจของเราไม่ให้มันเดือดร้อนเกินไป พอเราทำสิ่งใดขึ้นมาแล้วหัวใจมันเร่าร้อนขึ้นมา มันก็บีบบีบไฟฟ้า ขณะทำอะไรอยู่ กิเลสมันอยู่ในใจตลอดเวลา แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นไหม ขณะที่เราทำสิ่งใดอยู่ แต่เราควบคุมใจของเราได้ เราดูแลใจเรามาตลอดเวลา เพราะเราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราพยายามจะทำใจเราให้เป็นธรรมทายาท ถ้าธรรมทายาทมันต้องมีสติปัญญาของมันขึ้นมา

ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา จิตมันสงบระงับเข้ามา ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน ถ้ามีสติปัญญาในระดับนี้ นะ มันเห็นสิ่งใดขึ้นมา เพราะมันเห็น มันเห็นนี้ธรรมมันเกิด ธรรมมันเกิดเพราะมันเห็นใจ มันรู้มันเห็นของมัน นี้ธรรมมันเกิด พอธรรมมันเกิดขึ้นมาแล้ว พอธรรมเกิดเราปฏิบัติไปมันก็มีความสุข มันก็มีความสุข เห็นไหม ถ้าเราทำความสงบของใจของเราเข้ามา ใจสงบระงับเข้ามา มันจะมีความสุข มันจะมีความรื่นเริง มันจะมีความสุขของตัวเอง มันจะเห็นคุณค่าของชีวิตใจ

ถ้าชีวิตของโลกนะ โลกก็อาศัยตามธรรมชาติของมันไป เกิดมาก็ดำรงชีวิตของเราไป ใครรักษาสุขภาพร่างกายได้มากน้อยขนาดไหน ความเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะมีน้อย ใครไม่รักษาสุขภาพร่างกายเท่าไร เขาก็เจ็บป่วยของเขาเป็นธรรมดา การเป็นอยู่ การกินของเขา เขาก็อยู่ของเขาตามกระแสโลกของเขา แต่เวลาเราบวชมาเป็นพระเป็นเจ้า เราก็มืดสติปัญญาของเรา เรามีข้อวัตรปฏิบัติของเรา เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คูสิ ทางโลกเขากินเพื่อกาม กินเพื่อเกียรติ กินเพื่อศักดิ์ศรีของเขา คำว่าศักดิ์ศรีของเขา ใครกินอะไรต้องมีศักดิ์ศรี มีศักยภาพของเขาเพื่อหน้าตาของเขา เห็นไหม เราเป็นสมณะ เราเป็น

นักบวช เราเป็นนักพรต เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราฉันอาหารเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้น เหมือนหยอด ล้อเกวียนให้ล้อเกวียนนี้มันหมุนไปได้เท่านั้นเอง ถ้าล้อเกวียนหมุนเท่านั้น นี่ความเป็นอยู่ของเรา ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเพราะอะไร เพราะชีวิตนี้มีเท่านี้เท่านั้นเอง ชีวิตนี้ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เห็นไหม เราฉัน ความเป็นอยู่ของเรา ชาติชั้นชั้นมันจะไม่ทับจิตของเรา จิตของเราจะภาวนาได้ง่าย ขึ้น

ถ้าจิตของเราภาวนาเข้าไปมันจะมีความสงบระงับเข้ามา พอมันรู้มันเห็นสิ่งใดขึ้นมา สิ่งที่เรา ที่เห็น เห็นใหม่ สิ่งที่เราที่เห็นมันเห็นขึ้นจากการประพฤติปฏิบัติของเรา จากจิตของเราที่รู้ที่เห็น มันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา แต่จิตใจเรายังไม่สงบระงับจนจิตเรามีกำลัง ถ้าจิตมีกำลังของเราขึ้นมา ถ้าเราออกฐูของเรา เราจะออกฐูเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม โดยข้อเท็จจริง ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามข้อเท็จจริงมันจะมีโอกาสได้วิปัสสนา โอกาสวิปัสสนามันคือวิชาชีพ ใจ

ธรรมทายาทๆ ธรรมทายาทจะเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นจากการกระทำของเราในหัวใจนี้ ถ้าหัวใจมันกระทำขึ้นมาแล้ว คุณ ใจของเราถ้ามันร่มเย็นเป็นสุขในหัวใจของเราแล้ว ในโลกนี้มันจะมีสิ่งใดมีอำนาจเหนือมัน ในโลกนี้มีสิ่งใดที่จะมากดทับถ่วงหัวใจของเรา หัวใจของเราที่มันกดถ่วง โคนบังคับอยู่นี้ก็ด้วยกิเลสตัดทอนความทะยานอยากของเราเท่านั้น

โลกมันก็เป็นโลกอยู่อย่างนั้น เราไม่เกิดมาโลกเขาก็เป็นของเขาอยู่อย่างนี้ โลกเขาก็ หมุนเวียนของเขาไป นี่โลกนี้เป็นอนิจจัง โลกนี้ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่มีสิ่งใด คงที่ของเขาตลอดไป โลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา นี่พูดถึงถ้าจิตใจมันรู้มันเห็นขึ้นมามันก็จะเห็นธรรม มันจะเป็นศาสนทายาทของใจ นี้ขึ้นมา

แต่เวลาใจเห็นสิ่งใดขึ้นมา สิ่งที่เราที่เห็น นี่เห็นธรรมๆ ธรรมมันเกิดขึ้นมา เห็นใหม่ พอธรรมมันเกิดขึ้นมา เป็นธรรมๆ เป็นธรรมเพราะอะไรละ เป็นธรรมเพราะ คุณเวลาเรามีความรู้สึกนึกคิดของเราโดยปกติของเราขึ้นมาเรายังมีความสำนึกได้ เรายังมีความรู้สึกได้ว่าเราเกิดขึ้นมามีอำนาจวาสนา เราเกิดมาแล้วอยู่กับโลก โลกเขามีความทุกข์ความยากกัน เราก็อยู่กับโลกมา ตลอดเวลา

เราเสียสละมา เสียสละนะ สมบัติสาธารณะคือใครมีปัญญาลังใดก็ได้ ทำหน้าที่การงานจะได้ผลตอบแทนมาตามแต่กำลังความสามารถของคน นี่เป็นสมบัติสาธารณะ เราได้เสียสละเพราะพระไม่มีอาชีพ พระมันทำสิ่งใดไปแข่งขันกับโลก พระจะทำหน้าที่ของเรา คือดำรงชีวิตด้วยปณิธาน มีสติปัญญาเพื่อจะรื้อค้นในใจของเรา

สิ่งที่อยู่นี้เป็นอาราม อารามเป็นของสาธารณะ เป็นอาวาส เป็นอารามที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยเป็นสมบัติสาธารณะ มนุษย์ พระเรามาอาศัยอยู่ อาศัยอยู่เพื่อประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาใช้ใหม่ ในเมื่อนกมันยังมีรังมีรังใช้ใหม่ พระที่อยู่อาศัยก็ต้องมีข้อวัตรปฏิบัติ ธรรมวินัยถึงบัญญัติไว้ไงว่าของของสงฆ์ สิ่งใดเป็นของของสงฆ์ สิ่งใดเป็นของบุคคล สิ่งใดเป็นของส่วนรวม เราอยู่อาศัยกันโดยธรรมและวินัย

ถ้าธรรมวินัย สังคมมันก็สงบระงับ สังคมมันก็มีความร่มเย็นเป็นสุข สังคมมีความร่มเย็นเป็นสุข สังฆะๆ มีแต่ความไว้เนื้อเชื่อใจกัน เห็นใหม่ เวลาเราจะปฏิบัติขึ้นมามันก็ปฏิบัติได้ง่าย เพราะมันไม่มีความระแวง นี่เราทำสิ่งใดเราทำร่วมกัน ทำร่วมกัน ใช้ด้วยกัน อยู่ด้วยกัน ความด้วยกัน สิ่งที่เรามีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเพื่อประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พอใจมันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา ใจมันก็รู้ ก็เห็นใจ สิ่งที่เป็นธรรมๆ เพราะความเป็นธรรม ธรรมมันถึงเกิด

นี่ธรรมเกิด ธรรมเกิดถ้าเรายังมีกิเลสอยู่ เราไม่ทันใจ เราไม่ทันความรู้สึกนึกคิดในหัวใจของเรา เราไม่ทันความรู้สึกของเราขึ้นมา เราว่าสิ่งนี้เป็นธรรมมันก็มีความพอใจ มันก็มีความคู่คี่ในหัวใจ พอมีความคู่คี่ในหัวใจก็อยากได้อยากเป็นอย่างนี้ เพราะคนเราเกลียดทุกข์ อยากมีความสุขทั้งนั้นแหละ พอเรามีความสุข คำว่า “ธรรม” เวลากิเลสมันเกิดขึ้นมามันบีบบีบบีไฟ มันทำให้ใจนี้มีแต่ความเจ็บช้ำน้ำใจทั้งนั้นแหละ แต่เวลาธรรมเกิดมันมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข มันมีแต่ความสงบระงับ มันมีความปลอดโปร่ง มันมีความอบอุ่น มันก็อยากได้แบบนี้ ทุกคนเกลียดทุกข์ อยากได้ความสุข

ฉะนั้น เวลาธรรมมันเกิดมันมีความสุขใจ มันมีความพอใจ มันมีความอบอุ่น ก็อยากได้แบบนี้ อยากได้แบบนี้ เวลาธรรมเกิด ธรรมเกิดขึ้นมาเพื่อให้ยืนยันว่าเราจะเป็นศาสนทายาท เราจะเป็นธรรมทายาท เราเป็นธรรมทายาท เราปฏิบัติธรรมขึ้นมา เวลาธรรมเกิดขึ้นมาแล้วนี่ธรรมมันเกิด เวลาธรรมมันเกิด พอมันอยากได้ อยากดี อยากให้เป็นอย่างนั้นอีกมันเป็นกิเลส เห็นใหม่ นี่กิเลสเกิด หลวงตาว่ากิเลสเกิดๆ

เวลาธรรมเกิด...ใช่ มันเป็นธรรมเกิด แต่กิเลสเกิดนะ กิเลสเกิดแล้วมันมีการค้ำประกัน

คูสิ ทางโลกเขา ทางโลกเขาจะสู้หนีขี้มึนสิน หรือเขาทำสัญญาสิ่งใดกัน เขาหาคนค้ำประกัน หากคนค้ำประกัน เขาค้ำประกันเพื่ออะไร? เพื่อความมั่นใจของเขา เขาจะได้ปล่อยสินเชื่อของเขา เขาจะมีการทำสัญญาเพื่อซื้อขาย เพื่อขี้มึนสิ่งใดไป เขาต้องมีพยาน มีคนค้ำประกันขึ้นมาเขาถึงจะไว้นือเชื่อใจ ถึงปล่อยสิ่งนั้นไป เวลาธรรมมันเกิด ๆ มันต้องให้มีใครค้ำประกันล่ะ พอธรรมมันเกิด มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฏฐิ โภกมันก็เกิดกับเราอยู่แล้ว

ธรรมมันเกิดก็คือธรรมไง ธรรมมันเกิดก็คือความร่มเย็นเป็นสุข คือความสงบระงับ แต่เพราะเราขาดสติ เรายังอ่อนแอ วุฒิภาวะเรายังอ่อนด้อยอยู่ เราถึงรักษาสิ่งนี้ไว้ไม่ได้ ถ้าเรารักษาสิ่งนี้ไว้ได้ เห็นไหม เราก็ทำความสงบของใจเราเข้ามา ถ้าใจเราสงบเข้ามา สิ่งนี้เราจะรักษาได้ ถ้าธรรมมันเกิดขึ้นมาเราก็จะรู้จะเห็นของเราขึ้นไป มันจะอบอุ่นของเราขึ้นไป

ถ้าจิตใจเราพุทโธ พุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิจนละเอียดเข้าไป ถ้าจิตมันละเอียดเข้าไปแล้วมันมีกำลังของมัน ถ้ามันไปรู้เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นั้นมันเป็นวิปัสสนา ถ้าวิปัสสนาถ้าเกิดขึ้น มีการวิปัสสนามันจะเกิดปัญญาของมันขึ้นไป ปัญญาอย่างนี้เป็นปัญญาชำระล้างกิเลส แต่เวลากิเลสมันเกิดขึ้นมา พอธรรมมันเกิดขึ้นมาแล้วมันไม่ไปไหน มันย่ำอยู่กับที่ มันอยากได้สิ่งนี้ อยากได้สิ่งที่เกิดขึ้นมา ที่เราเคยรู้ เคยเห็น อยากได้สิ่งนี้อีก สิ่งนี้จึงอยู่กับเรา สิ่งนี้จึงอย่าจากเราไป สิ่งนี้จะเป็นสมบัติของเรา เห็นไหม แล้วค้ำ กิเลสมันค้ำประกันว่าเป็นของเรา นี่ค้ำกิเลสมันขูดหลุมพราง

กิเลสมันขูดหลุมพรางให้หัวใจเราตกอยู่ในหลุมทรายคูใด ตกอยู่ในอำนาจของกิเลส ตกอยู่ในอำนาจ ทั้งๆ ที่เราจะป็นธรรมทายาทนะ ทั้งๆ ที่เรามีอำนาจวาสนา เราอยู่กับโลก เราเกิดมากับโลก เรามีพ่อแม่ เรามีชาติมีตระกูลทั้งนั้นแหละ เราเสียสละสิ่งนี้มาเพื่อบวชเป็นพระ เป็นศากยบุตรพุทธชิโนรส บวชมาเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นศากยบุตร เราบวชมา เรามีอำนาจวาสนา ในเพศของนักรบ ในเพศของนักบวช เราได้ห่มธงชัยของพระอรหันต์ ผ้ากาสาละ นี้มันเป็นธงชัยของเราที่เราได้นุ่งได้ห่มอยู่นี้

แล้วนุ่งห่มขึ้นมา นุ่งห่มเพื่อสิ่งใดล่ะ? นุ่งห่มขึ้นมา เรามีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ เรามีโอกาสได้วิปัสสนาของเรา แต่เวลาธรรมมันเกิดขึ้นมานี้เราไปติดมัน เห็นไหม เราไปติดมัน ทั้งๆ ที่เรามีวาสนา แต่เวลากิเลสมันไม่ผ่อนปรนให้ใครเลย กิเลสนะเวลาอยู่ในหัวใจของฌราวาสัญชาติ

โยมมันก็บีบบีบไฟในใจของฆราวาสเขา เวลากิเลสมันอยู่ในหัวใจของพระ มันก็บีบบีบไฟในหัวใจของพระ ทั้งๆ ที่เราเห็นโทษเห็นภัยขึ้นมา เราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาเพื่อให้จิตใจมันสงบระงับเข้ามา มันเห็นธรรมๆ ขึ้นมา มันเห็นธรรมไปแล้วมันก็ผ่านไป แล้วพอมันผ่านไปแล้ว กิเลสมันค้ำประกันไว้ว่านี่ของเราๆ พอของเราก็อยากให้สิ่งนี้เกิดขึ้นมาอีก อยากให้สิ่งที่มันเป็นธรรมๆ เกิดเป็นธรรมกับเรา ธรรมต้องอยู่กับเราตลอดไป

ชีวิตนี้เรายังยับยั้งไม่ได้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังปรินิพพานไปแล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน พระอานนท์คร่ำครวญเพราะเป็นพระโสดาบัน พระอานนท์บอก “เราเป็นพระโสดาบัน เรายังต้องการครูบาอาจารย์สั่งสอนอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะมาปรินิพพานในคืนนี้ เราจะมิใครเป็นที่พึ่ง เราจะมิใครเป็นที่พึ่ง” แม้แต่พระอานนท์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานยังเสียใจ อยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคำฟ้าอยู่สอนพระอานนท์ตลอดไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “อานนท์ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่ตถาคตก็ต้องตายไป”

มันมีสิ่งใดคงที่ล่ะ มันไม่มีสิ่งใดอยู่ยงคงกระพัน เห็นไหม แม้แต่ธรรมในหัวใจของเราที่มันเกิดขึ้นมา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ธรรมมันเกิดๆ กิเลสมันยังมาค้ำประกันไว้ให้ว่าสิ่งนี้เป็นของเรา สิ่งนี้เป็นของเรา...มันได้ผ่านไป แล้วมันได้ผ่านไปเพราะเราได้ปฏิบัติขึ้นมา เราได้รู้ได้เห็นแล้วมันก็คือการรู้การเห็นนั้นผ่านไป แล้วผ่านไปมันได้ชำระล้างกิเลสขึ้นมา ธรรมมันเกิด มันไม่ใช่ร้อยสัจ ถ้ามันเป็นร้อยสัจ มันต้องมีสติปัญญารู้ ถ้ามีสติปัญญา มันรู้สิ่งใดล่ะ

ธรรมมันเกิด ธรรมมันเกิดมันก็เป็นอนิจจัง ธรรมมันเกิดมันก็เป็นไตรลักษณ์ ธรรมมันเกิดมันก็ผ่านไป ผ่านไปแล้วแสดงว่าหัวใจของเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันมีอำนาจวาสนา มันถึงได้เห็นของมัน

เวลาใจของคน บางคนนี่จิตใจ สุขขวิปัสสโก จิตสงบก็ระงับไปด้วยความสงบร่มเย็น แต่ถ้าคนมีอภิญญามีความรู้เห็นต่างๆ เวลาจิตสงบขึ้นมาแล้วมันก็รู้เห็นอะไรต่างๆ ของมันขึ้นมา ความรู้ความเห็นอันนั้นถ้ารู้เป็นประโยชน์ รู้เป็นกาย รู้เห็นภาพกาย รู้เห็นสิ่งที่เป็นสังขารธรรม มันก็เป็นประโยชน์ก็คือเป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์ก็ผ่านไป ผ่านไปแล้วมันต้องให้เป็นประโยชน์ปัจจุบัน มันต้องทำสติปัญญาขึ้นมาเพื่อให้เห็นภาพต่างๆ ให้รู้ให้เห็นเป็นสังขารจะความจริง ถ้าใจมัน

มีวุฒิภาวะ มันจะละเอียดเข้าไป มันก็จะรู้เห็นของมันขึ้นไป เพื่อเป็นประโยชน์กับการวิปัสสนา เพื่อเป็นประโยชน์กับการกระทำ

แต่กิเลสมันกำประกันไว้ว่าสิ่งที่รู้เห็นคืออดีต สิ่งที่เป็นอดีตที่ผ่านไปแล้วมันไม่ยอมให้ผ่านไป มันก็ไปหนีขี้ขี้ไว้ อยากรู้สิ่งนั้น อยากเห็นสิ่งนั้น สิ่งที่ผ่านมาแล้วไม่ยอมให้มันผ่านไป ไม่ยอมให้ผ่านไป เวลาไม่ยอมให้ผ่านไปมันก็สร้างเงิ มันก็สร้างสภาวะแบบนั้น สร้างภาพแบบนั้น มันเป็นจินตนาการ สิ่งที่เป็นจินตนาการมันก็เป็นสัญญา เห็นไหม คุณติ คุณความร้ายกาจของกิเลสนะ

กิเลสอยู่ในใจของสัตว์โลก หัวใจของญาติโยมมันก็มีโรคมักย มันก็เป็นโทษ เป็นภัยให้เขา ย่ำยีกัน ให้เขาทำลายล้างกัน เวลาเราเป็นพระ เป็นเจ้า เราเป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร เราเป็นผู้ให้อภัย เราจะไม่จบบ้าง ไม่กระทบกระเทือนกับใคร แต่เวลากิเลสในหัวใจของเรามันทำลายเรา เราไม่ทำลายใคร แต่ทำไมมันทำลายหัวใจเราละ มันทำลายหัวใจเราเพราะอะไร เพราะมันไปยึดมันถือมัน การกำประกันเงิ เวลาทางโลกนะใครกำประกันใคร ในเมื่อผู้ที่เขามีผลประโยชน์ต่อกัน เขาถือโก่งกัน คนกำประกันต้องรับผิดชอบนะ คนกำประกันต้องรับผิดชอบเป็นผู้เสียหาย เป็นผู้ที่รับผิดชอบในการกระทำนั้น

นี่เวลากิเลสมากำประกัน ทำความเห็นของเราในใจเป็นธรรมๆ กิเลสมันกำประกัน กิเลสมันกำประกันในธรรมของเรา แล้วกิเลสมันกำประกันแล้วมันรับผิดชอบไหมละ มันรับผิดชอบ ความเสียหายที่มันทำให้หัวใจเราลุ่มหลงไหม กิเลสที่มันเกิดกับใจมันไปกำประกันว่าเป็นของเราๆ แล้วเวลาเกิดความทุกข์ ความยาก ความร่ำ ความร้อนในใจ กิเลสมันรับผิดชอบอะไรบ้าง กิเลสมันเสียหายอะไรบ้าง กิเลสมันยอมเสียค่าปรับ เสียค่าใช้จ่าย โคนยึดทรัพย์ที่มันได้กำประกันอันนี้ไหม? มันไม่ได้เป็นผู้เสียหายสิ่งใดๆ เลย

มันกำประกันหลอกลวงเราเงิ หลอกลวงหัวใจที่เห็นธรรมๆ ให้ยังเชื่อมั่นมัน ให้ยังคล้อยตามมันไป คล้อยตามสิ่งที่รู้ที่เห็น ทั้งๆ ที่มันเป็นกากเป็นเดนไปแล้ว ของมันเป็นอดีตไปแล้ว มันล่วงไปแล้วมันก็เป็นของเหลือซาก แล้วกิเลสมันก็มาหลอกลวงว่าเรารู้ เราเห็น เราเป็น เรายึดมันสิ่งนี้ แล้วมันเป็นจริงไหม มันเป็นจริงกับที่เราู้เราเห็นไหม? มันเป็นจริงขณะที่เราู้เห็น แต่นี่มันผ่านไปแล้ว มันผ่านไปแล้วมันเป็นอดีต มันเป็นความจริงอยู่อีกไหม? มันไม่เป็นความจริงใน

การประพฤติปฏิบัติต่อเนื่องไป ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันต้องเป็นปัจจุบันๆ ปัจจุบันเราถึงต้องมีสติมีปัญญารักษาของเรา

ถ้ารักษาของเรา เห็นไหม เราเป็นนักบวช นักพรตนะ นักบวช นักพรตเราต้องเห็นภัยในวัฏสงสาร เราต้องพยายามประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาให้มันเป็นสัจจะความจริงขึ้นมา อย่าให้กิเลสมันมาหลอก สิ่งที่มาหลอก ทั้งๆ ที่เราทำขึ้นมา นี่กรรมเกิดๆ นี่แหละ กรรมเกิด กรรมเกิดคือสังขรณ์มันเกิด แต่เกิดแล้วมันก็แล้วไป นี่การปฏิบัติเป็นนามธรรม การปฏิบัติมันปฏิบัติต่อเนื่องไป แม้แต่ทำสมาธินะ พุทโธ พุทโธ พุทโธ นาโน เห็นไหม สิ่งทีนาโน สิ่งทีละเอียดที่สุด สิ่งทีเล็กที่สุด เพื่อทำให้จิตใจนี้มันคงขึ้นมา ถ้ามันคงขึ้นมามันก็เป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิแล้วออกรู้ ออกเห็น ออกประพฤติปฏิบัติต่างๆ

ในทางโลกนะ ในกระบวนการอุตสาหกรรมต่างๆ สิ่งทีละเอียดที่สุด สิ่งทีเล็กที่สุด เห็นไหม นาโนเทคโนโลยีของเขา เขาทำขึ้นมา ทำให้สินค้านั้นเล็กลง ทำให้สินค้านั้นมีคุณภาพมากขึ้น ทำให้สินค้านั้นมีประโยชน์มากขึ้น เขามีแต่สิ่งดีๆ ทั้งนั้นเลย แต่เวลาพุทโธ พุทโธ พุทโธมันละเอียดจนจะจับต้องไม่ได้เลย แล้วถ้ามันพุทโธ พุทโธจนมันทรงตัวมันได้ จิตมันรู้จักตัวมันเอง นี่จิตมันรู้จักตัวมันเองมันก็เป็นสัมมาสมาธิ แล้วสัมมาสมาธิ ถ้ามันมีอำนาจวาสนามันก็รู้เห็นที่ว่ากรรมเกิดๆ นี่ กรรมเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากไหนล่ะ? เกิดขึ้นมาจากใจ ถ้ากรรมไม่เกิดขึ้นมาจากใจ ใจดวงนั้นไม่รู้ไม่เห็นขึ้นมา ใจดวงนั้นจะหลงได้อย่างไร

ใจดวงที่รู้ที่เห็น ใจดวงที่ได้สัมผัสมันก็ได้สัมผัสของมันใจใหม่ ถ้าไม่สัมผัสมันก็ไม่ตื่นตื่น มันก็ไม่แตกต่าง ก็ไม่ต้องให้มีใครมาค้าประกันสิ ในเมื่อก็เป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องที่ไม่แตกต่างอย่างใด ไม่มีเรื่องสิ่งใดที่จะทำให้เราจนจนสนทนัที้ แต่เพราะเรารู้เราเห็น เพราะจิตมันละเอียดเข้าไป พอจิตละเอียดเข้าไป มันรู้มันเห็นของมัน มันละเอียดเข้าไป สิ่งทีมันละเอียดเข้าไป แล้วมันตื่นตื่นใจ ตื่นตื่นแล้วกิเลสมันก็สวมรอยใจ นี่กิเลสเกิดๆ เห็นไหม

ทั้งๆ ที่กรรมเกิดนี่แหละ แต่ด้วยวุฒิภาวะ ด้วยสิ่งที่ใจมันอ่อนแอ ด้วยทีไม่มีหลักมีเกณฑ์ ไม่มีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ หรือมีทีไม่เชื่อฟังเพราะกิเลสมันหนา พอกิเลสมันหนามันก็ยึดมันถือมันสิ่งที่รู้ที่เห็นนั่นล่ะ พอสิ่งที่รู้ที่เห็นยึดไว้ทำไมล่ะ

นี่ในเวลาเขาค้าประกันกันทางโลก เขามีความผิดพลาด มีความเสียหาย คนค้าประกันนั้นต้องเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ทีกิเลสมันค้าประกัน กิเลสมันค้าประกันกรรมใจว่าสิ่งนี้เป็นกรรม นี่ค้า

กิเลสไว้ คิดว่าเป็นกรรมใด เราค้าประกันกิเลสไว้ นี่กิเลสเกิดแล้วเราก็อ้าประกันว่าเป็นของเรา แล้วเวลามันค้าประกันไว้แล้ว เวลามันเสียหาย มันเสื่อมสภาพไปใครเป็นคนรับผิดชอบ ใครเป็นคนรับผิดชอบ

เวลากิเลสเป็นกิเลสเกิดขึ้น เป็นกรรมวิภวัญญ์ เป็นวิปากวิภวัญญ์ นี่มันเป็นวิปากกรรม วิปากกรรม เกิดขึ้นมาแล้วใครรับผิดชอบล่ะ กิเลสมันเกิดขึ้นมามันขุมมันแห่ แล้วมันก็ยุให้ทำ พอทำไปแล้วผลที่รับก็เราทั้งนั้นแหละ ก็คือจิตเป็นผู้รับ พอจิตเป็นผู้รับ แล้วมันเป็นประโยชน์กับใครล่ะ

กิเลสมันเป็นคนสร้าง กิเลสเป็นคนทำ ทำแล้วแล้วมันก็ไป ฉะนั้น เวลาจิตเป็นผู้รับผิดชอบ จิตเป็นผู้ทุกข์ผู้ยาก เห็นไหม นี่เราจะเป็นศาสนทายาท เราจะเป็นธรรมทายาท เราบวชมาเพื่อเป็นศาสนทายาท ปฏิบัติมาเพื่อให้ใจเป็นธรรม แล้วปฏิบัติมานี้ ทั่วๆ ที่มันเกิดขึ้น เรายังเห็นริ้นขวาง ถ้ามันไม่เกิดขึ้นมันก็มีแต่ความเร่าร้อน เวลาไม่เกิดขึ้น ธรรมมันไม่เกิดใจ ธรรมไม่เกิดคือจิต มันไม่เป็นสมาธิ จิตมันไม่ร่มไม่เย็น จิตมีแต่ความเดือดร้อน ทั่วๆ ที่ตั้งใจมานะ ตั้งใจว่าถ้าบวชแล้วจะขยันหมั่นเพียร จะทำความสงบระงับ จะเกิดปัญญาขึ้นมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ไปแล้ว พระอรหันต์ต่างๆ สาวก สาวกะ อัครสาวก ตั้งแต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะมา ตั้งแต่สมัยพุทธกาลเรามีแต่พระสงฆ์ พระอริยสงฆ์ ประพฤติปฏิบัติมา พันทุกซ์ไปเป็นครั้งเป็นคราว เราได้ยืมข่าวของผู้ที่ผ่านพ้นไปทั้งนั้นแหละ แล้วความจริงในใจเราล่ะ ข่าวของเราล่ะ เราก็อ้าใจของเรามา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา

เราต้องตั้งสติ ตั้งสตินะ สิ่งที่ผ่านมาแล้วอย่าให้กิเลสมาค้าไว้ อย่าให้กิเลสมาค้าประกัน ความเป็นอดีตของเรา ยึดมั่นถือมั่นในความเป็นอดีตของเรา ในอนาคตสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น เราตั้งเจตนา เราตั้งอธิษฐานบารมี เราตั้งเป้าหมายของเรา เราอยากจะทำประพฤติกปฏิบัติ เราอยากจะได้ลิ้มรสของธรรม เราอยากจะเป็นธรรมทายาท เราอยากจะทำให้หัวใจเราเป็นธรรม

สิ่งที่เราตั้งเป้าหมายมามันยังไม่ถึงโอกาส ยังไม่เป็นปัจจุบันนี้ เราก็อ้าใจไปคาดหมาย เราตั้งของเราแล้วเราก็อ้าใจของเราไว้ เราตั้งสติของเรา เราพยายามรักษาใจของเรา จะนั่งสมาธิก็ได้ เดินจงกรมก็ได้ จะทำข้อวัตรปฏิบัติก็ได้ ดูแลหัวใจของเรา ถ้าดูแลหัวใจของเรา เห็นไหม นี่ถ้ามันเป็นปัจจุบันขึ้นมามันรู้เดี๋ยวนี้ วางเดี๋ยวนี้ก็ได้ นี่ทำสิ่งใดอยู่ถ้าจิตมันจะลง วางไว้ แล้วนั่งสมาธิ เรามาทำใจให้สงบ ดูแลรักษาใจของเรา รักษาใจดวงนี้แล้วมันจะเป็นความจริงขึ้นมา

เราศึกษาพระไตรปิฎกมานะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษาเปิดอ่านได้
ทั้งนั้นแหละ คุณก็ได้ ทำอย่างไรก็ได้ เข้าใจอย่างไรก็ได้ แต่มันเป็นความจริงไหมล่ะ? มันเป็นชื่อ
มันเป็นเครื่องหมายบอก มันเป็นกิริยาของธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้น
โพธิ์นั้น ตรัสรู้ขึ้นมาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งนั้นเป็นสันตภิฎฐิโก มันเป็นสัง
กรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ฉะนั้น ในใจของเรา ใจของเราที่บวชมา ใจของเรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยากเต็ม
หัวใจ สิ่งที่อยู่ในใจของเราก็มีความรกรุงรังตลอดไป จิตใจของเรามีแต่กิเลสตัดหาความทะยานอยาก
มันบีบคั้นอยู่ตลอดเวลา ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นใจที่สะอาดบริสุทธิ์ เป็น
ธรรมธาตุ เป็นสิ่งที่ประเสริฐ สิ่งที่เป็นวิมุตตिसุข แล้วจะเอาสิ่งนั้นมาอธิบายให้เราฟังว่าสิ่งนั้นเป็น
วิมุตตिसุข เราก็อยากได้ เราก็อยากเป็นอย่างนั้น เราอยากเป็นธรรมทายาท องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าถึงวางธรรมและวินัยเป็นข้อวัตรปฏิบัติให้เราฝึกหัดขึ้นมา

ถ้าเราไม่ฝึกหัดฝึกฝนให้ใจของเราเข้มแข็งขึ้นมา ใจคนที่อ่อนแอ ทุกคนก็บอกว่าทุกคน
เป็นคนดี ทุกคนได้ทำความดีมาหมดแล้ว ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ทำดี
ต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว เราก็อธิกัมมมหาศาล เวลาเข้าทางจงกรม เรานั่งสมาธิ เราก็อธิของเรามา
ทั้งนั้นแหละ คุณสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี เราทำมาทั้งปีแล้วละ
จิตใจทำไมไม่เป็นไปอย่างนั้นล่ะ เห็นไหม มันไม่เป็นเพราะเหตุใดล่ะ

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงวางธรรมวินัยเป็นกิริยาชี้เข้าไปสู่ใจ ชี้เข้าไปสู่
ใจ ที่นี้เวลาชี้เข้าไปสู่ใจ สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติอยู่นี้เราก็อธิตามที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าสั่งสอนไว้ บอกวิธีการไว้ บอกวิธีการไว้ ต้องมีสติก่อน ถ้าไม่มีสตินะ นี่นรกแก้วนรกของ
เวลามันพูดสิ่งใดมันก็พูดเหมือนคนทั้งนั้นแหละ

นี่ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้ สิ่งนั้นมันก็เป็นภาษา
ทั้งนั้นแหละ เราก็อธิศึกษา เราก็อธิเข้าใจได้ทั้งนั้น เราเข้าใจได้ เหมือนกับวิชาชีพ ใครมีการศึกษาทางใด
มาก็มีความรู้ทางนั้นมาทั้งนั้น นี่เราก็อธิศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธศาสน์
เราก็อธิเข้าใจได้ใจ แต่ความจริง ความจริงนี่ใจมันไม่เป็น เนื้อหาสาระมันไม่เป็นอย่างนั้น ถ้าไม่เป็น
อย่างนั้นเราถึงต้องบังคับของเรา

ถ้าเราบังคับของเรา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนตั้งแต่ตั้งสติไว้ก่อน ตั้งสติไว้ก่อน ถ้าตั้งสติ เพราะเราศึกษารมมันก็เลยเถิดไป คูติไปจูละๆ นี่ศึกษารมขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทุกคำเลย สั่งสอนลูกศิษย์ลูกหา ๕๐๐ ถ้ามึงสิ่งใดมาตอบได้หมดเลย แต่เวลาไปหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็น ใหม “ไปจูละไปลานเปล่ามาแล้วหรือ ไปจูละไปลานเปล่ากลับแล้วหรือ” นี่ไปลานเปล่าๆ ศึกษา มาทั้งหมดเลยแต่มันไม่เป็นจริงขึ้นมา

ถ้าไม่เป็นจริงขึ้นมา เราถึงต้องมาประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องทำความเป็นจริงของเรา ขึ้นมา ถ้าความจริงขึ้นมาแล้ว ความจริงก็คือความจริง ความจริงแล้วให้มันเป็นความจริง ให้มันเป็น ปัจจุบัน อย่าไปละล้าละลัง ความละล้าละลัง ถ้ากิเลสมันกำปรักันขึ้นมา มันสอดเข้ามา มัน สอดเข้ามา นั่นเป็นนี่ นี่เป็นนั่น นั่นเป็นนั่น เห็นไหม เวลาถ้าเราปฏิบัติขึ้นมาแล้ว สิ่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเป็นนี่ นี่เป็นนั่น นั่นมันชื่อทั้งนั้น นี่ชื่อของคน ชื่อของสิ่งของ ชื่อสิ่งที่เขาตั้งให้ มันเป็นภาษาที่เราสมมุติขึ้นมาเพื่อจะให้รับรู้สิ่งใดที่เหมือนกัน

คูติ บริหารเรายังมีชื่อเลย คูติฝ่าหนีสนะก็ชื่อ จีวรสบงบาตรก็ชื่อ ชื่อทั้งนั้นแหละ แล้วมันเป็นอะไรล่ะ? มันก็เป็นวัตถุที่เขาสร้างขึ้นมาให้เป็นแบบนั้น มันมีชื่อมีเสียงทั้งนั้น ทุกอย่างมีชื่อมีเสียง นี่เรศึกษาแต่ชื่อมา แต่เราทำไม่ได้ เราทำไม่เป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม สติเราก็มีสติ แล้วว่าสติของเรา สติ เด็กมันก็มีสติ สักคนเขาก็มีสติของเขาเหมือนกัน แต่สตินั้นเพื่อจิตของเขา เพื่อ สัมมาอาชีวะของเขา

แต่ถ้ามันเป็นสติ เป็นสมาธิ เป็นปัญญาของเรา นี่ปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ ถ้าจิตมันสงบระงับ เข้ามา จากปุณฺณ กัลยาณปุณฺณมันทำจิตให้สงบระงับได้ง่ายขึ้น รักษาจิตได้ง่ายขึ้น คูติ บางคน โทสะ เห็นไหม โคนสิ่งใดก็มีแต่ความโกรธ แต่คนเขามีโทสะเหมือนกัน แต่เขาฝึกของเขา เขา คุมของเขา เขาก็มีโทสะของเขา แต่เขาควบคุมโทสะของเขาได้ ถ้าเขาควบคุมโทสะของเขาได้ เวลาจิตใจของเขา เขาควบคุมโทสะของเขาได้ โทสะนั้นมันก็ไม่ให้ผลกับจิตของเขา ฉะนั้น เขาก็ คุมจิตของเขาได้ เห็นไหม นี่ปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ

กัลยาณปุณฺณเขาก็มีโกรธเหมือนกันนั่นแหละ คนที่โกรธๆ นั่นแหละ แต่พอฝึกหัดขึ้นไป แล้ว ความโกรธ เขาควบคุมความโกรธได้ ความโกรธมันไม่หายไปไหนหรอก แต่มีสติปัญญาที่ รักษาบริหารจัดการความโกรธนั้นได้ พอบริหารความโกรธนั้นได้ นี่เป็นกัลยาณปุณฺณ เพราะ

อะไร เพราะความโกรธนั้นมันไม่ไปแผดเผาหัวใจ มันไม่ไปแผดเผาหัวใจ มันฟูขึ้นมาตลอดเวลา
นี่ถ้าไม่ฟูขึ้นมา แล้วพุทโธ พุทโธจนจิตมันสงบเข้ามาละ

พอจิตสงบเข้ามา นี่ปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ เวลามันไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม
โดยสัจจะความจริง สัจจะความจริงคือจิตมันเห็น จิตมันรู้ มันสะท้อนขึ้นมาตั้งแต่จิต ตั้งแต่ว่าไม่
เป็นสมมติ เป็นปุณฺณ เวลามันควบคุมได้มันก็เป็นกัลยาณปุณฺณ นี่บริหารความโกรธได้ บริหาร
ต่างๆ ได้ นี่รู้จัก เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

รูป รส กลิ่น เสียง นี่มันมีสติปัญญาขาดออกไป มันจะเข้ามามีอำนาจเหนือใจดวงนั้นไม่ได้
ถ้ามีอำนาจเหนือใจดวงนั้นไม่ได้ กิเลสก็ไม่กำไว้ไง รู้เห็นสิ่งใดก็อยากให้มันอยู่กับเราตลอดเวลา
มันอยู่ไม่ได้หรอก แต่ถ้ามีสติมีปัญญาในปัจจุบัน ถ้ารักษาในปัจจุบันตลอด ถ้ารักษาปัจจุบันตลอด
นี่รักษาจิตไว้ตลอด จิตมันจะออกไปเป็นความโกรธ ความโลภ ความหลงได้ไหม? มันออกไป
ไม่ได้เพราะมีสติปัญญาบริหารจัดการมันไง ถ้ามีสติปัญญาบริหารจัดการมัน พอจิตสงบแล้ว สงบ
แล้วถ้าเราออกเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นั้นมันจะพัฒนาของมันขึ้นไป มันเป็น
อริยสัจ

ธรรมเกิดๆ นั้นเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าเป็นอริยสัจ สัจจะความจริง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค...ทุกข์
เห็นไหม ความพอใจ ไม่พอใจ กิเลสมันกำประกัน มันเป็นผู้เสียหายแล้วแหละ มันเป็นสมุทัยมัน
ถึงได้ทุกข์ “ทุกข์ สมุทัย” นี่เพราะว่าอะไร เพราะว่า “ทุกข์ควรกำหนด” สมุทัย สิ่งที่เป็นสมุทัยที่
เราไปกำประกันใครไว้ละ? ไปกำประกันสิ่งที่เป็นธรรมๆ กำประกันความรู้ความเห็นของเรา กำ
ประกันสิ่งที่เป็นนิมิตของเรา กำประกันให้มันอยู่กับเรา เห็นไหม นี่มันเป็นสมุทัย

แล้วเวลาจะรื้อค้นสมุทัยมันรื้อด้วยอะไรละ? มันก็รื้อด้วยสติ รื้อด้วยปัญญา มันก็รื้อด้วย
มรรค มรรคใด สติชอบ งานชอบ เพียรชอบ ถ้าความชอบมันพิจารณาซ้ำพิจารณาซากขึ้นไป มัน
พิจารณาบ่อยครั้งเข้าๆ มรรคสามัคคี มรรคสามัคคีมันรวมสมุจเฉตพหวน เวลาสมุจเฉตพหวนมันก็
เป็นนิโรธ นิโรธมันก็ดับทุกข์

นี่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ศาสนาทายาทมันทำขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเป็นสังฆธรรมมันเป็นสัง
ฆธรรมจริงๆ อย่าให้กิเลสมันกำประกันนะ นี่กิเลสมันมากำประกันธรรมะให้ ถ้ากำประกันธรรมะ
ให้มันมีแต่หุ้ลมพราง มีแต่ความทุกข์ มีแต่ความเร่าร้อน มีแต่ความแผดเผาใจ ถ้ามันแผดเผาใจเราก็
เป็นทุกข์อยู่ที่นี่ เห็นไหม

เราเกิดเป็นมนุษย์ เห็นภัยในวัฏสงสาร เรามาบวชเป็นพระ เป็นพระนี่เป็นพระปฏิบัติ เป็นพระกรรมฐาน ลูกศิษย์ของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นผู้บุกเบิกค้นคว้ามา ส่งทอดต่อๆ กันมา เราเป็นเชื้อเป็นไข เป็นเชื้อเป็นไขของครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ท่านทำประโยชน์ของท่าน ท่านทำได้จริง เราต้องทำได้จริง อย่าให้กิเลสมันค้ำประกัน อย่าค้ำกิเลสนะ กิเลสค้ำกิเลส แล้วกิเลสก็หลอก หลอกให้ถือธง ถือธงว่าเรามีความรู้ความเห็น

ความรู้ความเห็นจริงๆ มันอยู่ในใจ นี่ความรู้ ความเห็นนะ สัจจะความจริง วุฒิภาวะในใจ ถ้าเวลาแสดงออกมาใครๆ ก็รู้ได้ ถ้าไม่แสดงออกมา คนก็เหมือนคน คนก็คอยหยักๆ นี่แหละ ยิ่งเป็นพระ ห่มศีลเดียวกันมันก็เหมือนกันนี่แหละ แต่วุฒิภาวะที่มันออกมาจากใจมันจริงหรือไม่จริง ถ้ามันจริงขึ้นมามันเป็นประโยชน์นะ ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม เป็นประโยชน์กับเรามันจะเป็นสังฆกรรม มันจะเป็นความจริงกับเรา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงมันเป็นสังจะ อริยสังจะ ถ้าเป็นความจริง อริยสังจะ กิเลสมันเกิดมาไม่ได้ กิเลสมันจะมาครอบคลุมใจนี้ไม่ได้

คูลี เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ดูพระที่ประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ มารมันค้นคว้าๆ ค้นหาขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพญามาร

“พญามาร เธอจะค้นคว้าหาจิตของสาวกเราไม่ได้ หาไม่เจอหรือ หาไม่เจอ”

ถ้าหาไม่เจอนี่ไง เพราะหาไม่เจอมารถึงครอบงำไม่ได้ ถ้ามารครอบงำไม่ได้ กิเลสครอบงำไม่ได้ กิเลสค้ำประกันใครไม่ได้ นี่ถ้ากิเลสมันค้ำประกันกรรมในหัวใจของเรา ใครจะรักษาให้มันล่ะ ใครจะรักษาสິงนี้ได้ รักษาไม่ได้ ฉะนั้น ให้ตั้งสตินะ ให้ธรรมเป็นผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

“ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ใจดวงนั้นจะรุ่มเย็นเป็นสุข” เอวัง